

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hova a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hova a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJIER LAJOS.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 296. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 8 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindössze délután 5 órakor.

Hétfő, dec. 28

A nagybecskereki árvaház ünnepe.

— Kápolnaszentelés. —

Nagybecskerek, december 28.

Nagybecskerek város egyik legújabb, de egyszersmind legfontosabb humánus és szociális jelentőségű intézményének, az árvaháznak ünnepe volt szombaton.

Az intézet kis kápolnáját szentelték ugyanis ekkor be ünnepiesen s ezzel az aktuálisan betetőzöttnek lehet venni a nemrégiben megnyitott intézetet.

Hogy az árvaházaknak a szegény elhagyott apátlan, nyáftlan árvák megmentésével s a társadalom hasznos tagjaivá való nevelésével milyen nagyfontosságú humánus, de különösen szociális jelentőségű szerepük van, azt hisszük nem kell bővebben fejtegetni.

Mindenki ismeri az árvaházak áldásos működésének eredményeit s ezek az eredmények minden dicsőretnél szebben beszélnek. Mindenki tudja, hogy milyen hasznos jelent a társadalomnak akár árvaság által, akár másképpen elhagyott gyermekeknek a megmentése s így, aki ebben a tevékenységben részt vesz s a gyermekek megmentését bármilyen munkássággal előmozdítja, az emberiség legteljesebb hálájára tarthat számot.

Az árvaház szombati ünnepét tehát meg kell ragadnunk nekünk is s kiemelve a napi események forgatagából, a legmelegebb örömmel köszöntjük Nagybecskerek városának ezt a nagyjelentőségű új intézményét. Ugyancsak ez alkalommal a nyomtatott betűnek is ki kell fejeznie azt a hálát és elismerést, amely megilleti mindazokat, akik az árvaház létesítése körüli nagy és nemes munkában annyi lelkesedéssel, buzgalommal és szeretettel fáradoztak és közremunkáltak.

A kápolnaszentelés.

A nagybecskereki róm. kath. árvaház kápolnáját, karácsony másodnapján délelőtt szentelte be Csernoch János megyés püspök fölhatalmazására Magyar Pál pápai kamarás-plébános szép ünnepiességgel, nagyszámu közönség jelenlétében.

Az ünnepen ott voltak: Jankó Ágoston alispán, Franz J. L., az árvaház elnöke és neje, dr. Várady Imréné, dr. Annau Ernő és neje, Balázi József főgimn. igazg., Harzer József tanár, Annau János és neje, Steinitzer Géza, Haidegger Ödön és neje, dr. Brájjer Lajos és neje, Müller Józsefné, özv. Napholtz Ágostonné, Szegfű Sándor és neje, Kokits Sándor és neje, Ruzs János és neje, Jégl Miklós és neje, Wiltschgo Leopoldine, Opolczer Lajos és neje, Várady Józsefné, özv. Schenk Emilné, özv. Joanovics Sándorné (Budapestről), dr. Sauerwald Bálintné, Tóth Paula, Messinger Karolin, a róm. kath. templomi énekkar Weninger József karnagy vezetése mellett és még igen sokan a közelben lakók közül.

Az ünnepséget Magyar Pál pápai kamarás nyitotta meg magasszárnyalású szép beszéddel, amelyben meleg szavakkal emlékezett meg azokról a nemesszivű emberbarátokról, kik az árvák megmentése eszméjét állandóan hirdették s az eszme megvalósításáért kitartóan fáradoztak s végül Isten áldását kérte rájuk. Ezután Balázi József főgimnáziumi igazgató mondott misét fényes papi segédlettel, mise közben pedig az egyházi énekkar Weninger karnagy vezetésével a Polczer-féle „Misét” adta elő kiváló precizitással, míg Boross Károlyné urnő szép szoprán-szólójával emelte az ünnepély fényét. Ezzel az ünnepi aktus azután véget ért.

Az árvaház történetéből.

A szombati ünnep alkalmából nem tartjuk érdektelennek ismertetni az árvaház létesítésének történetét, amely dióhéjban a következő:

A 80-as évek legelején, amikor még a községek se igen gondoskodhattak kellően az árvákról, az elhagyottokról, akadtak, mint minden időben, emberbarátok, kik hátrahagyott filléreiket elhagyott gyermekek nevelésére hagyományozták. Az izraeliták között már általános volt az a szokás, hogy hitsorsosaik árvái részére könyöradományokat gyűjtöttek. Nem vártak mindent a hatóságoktól.

A nagybecskereki róm. kath. hitközség kebelében is mozgalom indult meg hasonló célok elérésére. Rózsa Ignác és Perger Nándor lelkes és kitartó szószólói voltak az eszmének nemcsak a hitközségi, hanem a városi képviselőtestületi gyűléseken és egyéb összejöveteleken. Segítő társakul csatlakoztak hozzájuk Andel Vencel és Jarosláv, továbbá Opolczer Lajos. Ivetek készítették és megkezdették a gyűjtést. Perger Nándor volt első pénztárosuk. Andel Vencel és Opolczer Lajos perselyvel jelent meg temetéseken és gyűjtött. Mindjárt kezdetben azzal kezdték az eszmét hirdetni, hogy ha sikerül mielőbb árvaházat építeni, abba vallásfelekezetre és nemzetségre való tekintet nélkül fognak árvákat felvenni. Ez eszmét a róm. kath. hitközség képviselőtestülete magáévá tette és bizottságot küldött ki Franz József László elnöklete mellett ezelőtt 20 évvel, hogy munkálataival az árvaháznak mielőbb való létesítését biztosítsa. A bizottság tagjai az eszmének fíradhatatlan harcosai voltak. Rendeztek egyszer egy mulatságot, amely 2000 korona tiszta jövedelmet hozott. A vagyonhol nagyobb, hol kisebb összeggel gyarapodott állandóan.

Amidőn a hitközség Franzot álitotta az árvaházi bizottság elnöke, az a meggyőződése vezette, hogy Franz, mint vallásos munkás, józan életű, a nemzetségek és más vallásfelekezettűek által is kedvelt polgára városunknak, ki a közművelődést — egyéb városi és megyei ügyekben való tevékeny részvétele mellett — a városunkban levő iskolák hathatós támogatásával erősen elősegítette, több egyesületnek elnöke, mielőbb célhoz juttatja az árvaház ügyét is.

Segítségére jött a helyi sajtó, a „Grossbecskereker Wochenblatt”-ba a boldogult Schwarcz Mór több cikket írt, az árvaházra való adakozásra buzdítva. E cikkek hatása alatt többen más vallásuk, köztük izraeliták, nagyobb összegekkel járultak az árvaházi alaphoz. Időközben a 90-es évek vége felé egy buzgó adományokat gyűjtő bizottsági tag, Andel Vencel meghalt.

1905 ben az alap már a 80 ezer koronát meghaladta. A „Torontál”-ban dr. Brájjer Lajos szerkesztő felvetette az eszmét, hogy jó volna már a meglévő összeggel az árvaház létesítése terére lépni. Ez eszméjét a hitközségi képviselőtestületben, az árvaházi bizottságban is behatóan ismertette. Az árvaházi bizottság azt helyesnek találva, elfogadta.

Franz elnök iveteket bocsátott ki tagok gyűjtésére, hogy az árvaház-egyletet megalakíthassák. A Német-utcában levő házat megvásárolta a bizottság és átalakította. Az alapszabályok is elkészültek. Az 1906. évi június hó 10-én tartott gyűlésen megalakult az egylet az elfogadott alapszabályok szerint. A kormány jóváhagyása 1908. februárjában érkezett le. Most hozzáfogott az egylet a már meglévő árvaházi épületnek beburkolásához, felszereléséhez. Az árvaházban levő gyermekek nevelését apácákra ohajította bízni. Megkereséseire az egyes anyazárdák nővéreinek küldését ez évre nem ígérték, csak jövőre. Az egylet a megnyitást már a nyár folyamán ohajította. Az egyleti titkár ez év szeptember 8-án Temesvárra küldötte, ki ott az egylet nevében dr. Csernoch János megyés püspököt az egylet támogatására kérte. Együttal az állami gyermekmenhelyen az oda utalt, de városunk illetőségébe tartozó árva gyermekeknek az árvaházba való utalását kérte. Az állami menhely igazgató főorvosa 12 gyermeknek ideutalását október elejére megígérte. A megyés püspök közbenjárására Magyar Pál kamarás plébános megkeresése ére a szentkeresztről nevezett irgalmas rend két nővért küldött november 3-dikára. A gyermekek a menhelyről szeptember 30-án megérkeztek. Amint ez köztudomású lett, az eddig gyéren folyó adományok mind sűrűbben érkeztek. Az elnök és neje, mintha saját gyermekeikről

volna szó, olyan fíradhatatlanok azok gondozásában és nevelésében. Október havában meg nincsen állandó nevelő. Kiss Sarolta helybeli áll. ovónő egész okt. hónapban anyai szeretettel nevelte, gondozta a gyermekeket az árvaházban ingyen. Sietett az egylet támogatására Messinger Karolin igazgatónő és Tóth Paula tanárnő is. Leánynevelő intézetükben ebéd élelmet adtak a gyermekeknek díjtalanul egy hónapig. Mig a nővérek meg nem érkeztek. A fehéreneműeket ingyen varrták meg és anyai szeretettel segédkeztek a nevelői munkában is.

November hó 3-án vették át a szentkeresztről nevezett irgalmas nővérek a gyermekek gondozását és nevelését.

Az elnök agilitásának, áldozatkészségének, fíradásainak köszönhető, hogy a város, a megye és a társadalom nagyobb adományaival segíti az árvaházat. A benne nevelésben részesülő gyermekek száma 18-ra szaporodott, akik közül három leány és 15 fiu.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órá-tól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap dében gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

1909. jan. 18. Közig. bizottság ülése.

Fekete karácsony.

— Ünnepek után. —

Mikor a hétköznapok után eljön egy-egy nagy ünnep, megkönnyebbülten szoktuk mondani, hogy no végre egy kis pihenőhöz jutottunk. Így bizonyos megnyugvással morzsolgattuk a karácsony előtti hétköznapokat is, az ünnepi pihenő reményében. Hát az ünnepek el is jöttek, de hogy végük van, most meg azt mondjuk, hogy no csak hogy már vége van. A sok tudniillik a jóból is megárt s három ünnepnap egymásután egy kicsit mégis csak sok. Nem annyira a pihenő miatt, hanem — az ünnep miatt. Elvégre folyton ünnepelni sem kellemes, mert végtére is belefárad az ember, talán még jobban, mint a munkába.

Igy hát valószínűleg mindenki megkönnyebbült, mikor ma végre ránk köszöntött ismét a hétköznap, amelytől különben külsőleg nem igen sokban különbözött az idén a karácsony ünnepe.

A karácsony szép fehér poézisének ugyanis nyoma sem volt. Szürke, sötét, söt valósággal fekete volt az idei karácsony. Schol semmi derű a természetben, hanem csupa homály s ha a karácsonyfákról nem tündökölt volna világosság, hát bizony elkéseredhettünk volna.

Igy azonban a karácsonyi ragyogás mégis földerítette az embereket s jó kedvvel, vidáman mulatták át az ünnepeket, másrészt pedig bevonultak a templomokba, hogy a vallás misztériumaiban keressenek igazi pihenőt és új erőt az életküzdőlemlre.

A diplomácia köréből. Mint a hivatalos lap közli, a király dr. aranyi és szentgerliczi báró Gerliczy Félix miniszteri segédfogalmazót fizetéstelen követségi attachéjává nevezte ki. Az új attaché Gerliczy Ferenc báró deszki nagybirtokos kiváló képzettségű fia.

Kinevezések. A vármegye főispánja dr. Tóth Lászlót, Tóth István nagybecskereki pénzügyigazgató fiát ideiglenes minőségben közgazgatási fogalmazó gyakornokká, a Schwarcz Móric halálával megüresedett központi irnoki állásra Barajevác Kornél alibunári járási irnokot, ennek helyébe pedig Brunet Géza központi megyei díjnokot nevezte ki.

— **Gondnoksági kinevezés.** Torontálmegye főispánja a nagyikindai polgári leányiskola gondnokságába elnöknek Vinczehidly Izsót, tagoknak pedig: Dr. Valovics Gyulát, báró Hauser Károlyt, Augusztn Miklóst, Káplár Mihályt, dr. Kikindai Győzöt, dr. Szimits Pált, Müller Józsefet, Pavlicsek Józsefet, Horváth Zoltánt, Peczity Milánt és Palatinus Imrét nevezte ki. Az új gondnokság a múlt héten alakult meg, amidőn helyettes elnöknek dr. Valovics Gyulát, jegyzőnek pedig Feketené-Petrovics Antónia igazgatót megválasztotta.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vállás- és közoktatási miniszter Váry Jolán ösztentiváni állami elemi iskolai tanítónőt a nagykanizsai áll. elemi iskolához áthelyezte.

— **Az osztrák-magyar bank köréből.** Az osztrák-magyar bank nagybecskereki intézetének eddigi váltóbíráját további 3 évre újból kinevezték. Ugyancsak az osztrák-magyar bankhoz neveztek ki váltóbírálóvá Mayer Aurélt, a nagybecskereki közgazdasági bank vezérigazgatóját is.

— **Házasságok.** Szombaton volt a lakodalma Winter Géza szegedi gyárosnak, aki Zinner Hajkának, Zinner Dávid nagy-műveltségű leányának esküdtöt hűséget. A polgári esküvő délelőtt folyt le a nagybecskereki állami anyakönyvi hivatalban, az egyházi szertartást pedig délután tartották meg a menyasszony szüleinek házában, ahol dr. Klein Mór főrabbi adta az egyház áldását a fiatal házasságra.

Krenn Ede felső-muzslyai tanító tegnap délelőtt tartotta esküvőjét Kovács Ilonka felső-muzslyai tanítónővel. A polgári esketés az itteni anyakönyvi hivatalban folyt le.

— **Eljegyzések.** Dr. Borsodi Lajos, az ismert nevű poéta, lapunk jeles tollu munkatársa eljegyezte Hirtensztein Fridát, Hirtensztein Márk biztosító-intézeti főgynök kedves és szeretetreméltó leányát.

Daun Aladár, városunk szülötte eljegyezte Szabó Mariskát Fertőrákosról.

Geschek János, kázierezdünknek köztszeteiben álló főhadnagya eljegyezte özvegy Birgh Erzsébet földbirtokosnő bájós és szeretetreméltó leányát, Klárikát.

— **A számvétség főnökének ünneplése** Kiss István kir. pénzügyi számtanácsos, a helybeli pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétség köztszeteinek örvendő főnöke karácsony másodnapján tartotta nevenapját. Ezen alkalomból tisztviselői lelkesen ünnepelték szeretet főnöküket. Debrő Mihály kir. számtanácsos, főnök-helyettes tolmácsolta igen szép, hazafias és lelkes beszéd kíséretében az ünneplést a tisztviselők érzelmeit. Köszönetet mondott a szónok, különösen kiemelve, az ünneplés rövid itt működése ideje alatt tapasztalt mély tudását, tapintatos vezetését és a tisztviselők érdekében tanúsított jóindulatot és azon ténykedését, hogy míg egyrészt az itteni számvétség tekintélyét felemelte, — másrészt pedig a tisztviselői karban az egymás iránti kölcsönös tiszteletet, szeretetet és becsületet teremtette meg. A beszéd végeztével a tisztviselők jól sikerült arcképevel lepték meg az ünneplést, ki meghatva mondott köszönetet e nem várt és szép, lelkes ovációért s a szívhez szóló köszönő szavak alatt igen kevés szám maradt szárazon. A fogalmazási karból is az összes és itthon időző tisztviselők felkeresték jó kívánataikkal az ünneplést és a jól sikerült ünnepélynek csak az öreg harang ünnepi ebédre hívó szava vetett véget.

— **A szabad liceum előadása.** A kulturális egyesület szabad liceumának előadásai iránt egyre növekszik az érdeklődés. Tegnap előadásra is olyan rengeteg közönség töltött, hogy fele be sem fért a felsőkereskedelmi iskola nagytermébe, ami élénk bizonyossága annak, hogy milyen nagy szükség volna nálunk egy megfelelő nagyságú előadó teremre. Tegnap különben dr. Borsodi Lajos, a jeles fiatal poéta, lapunk dolgozótársa tartott igen szép és érdekes előadást Madách Ember tragédiájáról, behatóan és tanulságosan kifejtve a mű alap gondolatát, viszonyát a filozófiához, a mű szerkezetét. Majd összehasonlította a világirodalom egyéb remekeivel, elmélkedett a mű főalakjairól, az egyes jelenetekről s végül a költő életéből mondott el egyet-mást. A vitelt képekkel kísért szép és tartalmas előadást a közönség zajos tetszéssel fogadta s lelkesen megéljenzte az előadót.

— **Halálozás.** Tolveth János nagybecskereki bádógos-mester, iparosaink egyik régi jelese, szombaton 71 éves korában meghalt. Az elhunytat tegnap délután temették el nagy részvét mellett.

— **Oltárszentelés Felsőmuzslyán.** Szép ünnepély folyt le tegnap délelőtt Felsőmuzslyán. Tegnap szentelték föl ugyanis az ottani róm. kath. plébánia-templomnak „Jézus szent szíveről“ nevezett új oltárát nagy ünnepesség mellett. Az ünnepélyre Nagybecskerekről is többen kimentek,

között Magyary Pál pápai kamarás, plébános, dr. Várady Imre orsz. képviselő, Balázs József főgimn. igazgató, Klug György róm. kath. segédlelkész, akiket Sóká Ignác plébános és az előjáróság fogadott. Délelőtt 10 órakor a közönség a templomba vonult, amely zsufolásig megtelt. Itt Magyary Pál nagyhatású beszédet mondott, majd felszentelte az oltárt. Az oltárszentelés után Magyary Pál Sóká Ignác plébános és Klug György segédlelkész segédletével fényes misét mondott, mely alatt offertóriumra Molnár György kántor szép szótól énekelt. Az istentisztelet után a vendégek ikerház leányok sora között Sóká Ignác plébános vendégzerető házához vonultak, ahol ünnepi ebéd volt, amelyen számos felkészített hangzott el.

— **Ujévi üdvözlések megváltása.** Botka Béla főispán újévi gratuláció megváltása címén 10 koronát a nagybecskereki jótékony nőegyletnek, 10 koronát pedig a gyermekbarát-egyletnek adományozott, amely adományokért hálás köszönetet mondanak az egyesületek elnökei.

Ugyancsak újévi üdvözlések megváltása címén Maurer Gyula és neje hat koronát adományozott az iskola-gyermekbarát egyletnek, a melyért az egyesület szintén hálás köszönetet mond.

— **Uj iparhatósági megbizottak.** A nagybecskereki iparosok és kereskedők tegnap délután választották meg az új iparhatósági megbizottakat és pedig 20—20 at a városi tanács és a főszolgabíróval mellé, mint elsőfoku iparhatóság mellé. A választás tegnap délután 2 órakor volt Mattanovich György városi jegyző elnöklésével. A városi tanács mellé rendes tagokká megválasztottak: Czomfal Mihály, Hoff Nándor, Hie Mátyás, Klementics Ferenc, Laux Mátyás, Eckstein Samu, Strasser Jakob, Engel Adám, Tunner Alajos, Tarsul János, Válik István, Hubert Gusztáv, Wilhelma Ferenc, Kugler Sándor, Metzger Károly, Oldal István, Csada Károly, Melkuhn Dezső, Láng Károly és Boskovics János. Póttagokul: Germann Péter, Ikics Dusán, Weiterschan Jakob és Petry Jakob. A központi főszolgabíróval, mint elsőfoku iparhatóság mellé rendes tagoknak: Schneebacher Lajos, Weiterschan Péter, Prokies Gyula, Kolozsvári Sándor, Kühn János, Herold Ferenc, Wesp Mátyás, Lukics Lyubomir, Pámp János, Kelemen Péter, Tell Mihály, Hirsch Antal, Csuszner János, Fleisity Száva, Hajduska Lajos, Lukinics Miklós, Holländer J. Károly, Sindelás Béla, Bergenthal Albert és Armbruster József. Póttagokul: Glauk Gyula, Kocsis Mihály, Mesznik Imre és Deutsch Márton.

— **Vértessy Gyula betegsége.** Mint Temesvárról jelentik, Vértessy Gyula dr. tanfelügyelő, a jeles író Nagybecskereken vívott párbajában kapott sebe inficiálódott s ezért most Vértessy fekvő beteg. Allapota azonban nem veszedelmes.

— **Katonai sorshuzás.** A város katonai ügyosztálya ezúton is köztudomásra hozza, hogy a katonai sorshuzás január hó 3-án, vasárnap reggel 8 órakor lesz a volt esküdtárgyalási teremben, amelyen az első korosztályba tartozó állításkötelesek számaát sorsolják ki.

— **A szerb gazda-szövetkezet közgyűlése.** A Gradnolica és Csontika negyedbeli nagybecskereki szerb gazdák szövetkezete tegnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését Pánics Dániel városi tanácsos elnöklésével. A közgyűlésen bemutatták az 1908. évi zárszámadásokat, amelyek szerint az összes bevétel volt 34.789 kor. 56 fillér, az összes kiadás 26.526 kor. 74 fillér, a felesleg tehát 8262 korona és 78 fillér. Miután a közgyűlés a számvizsgáló-bizottságnak a felmentvényt megadta, megejtették a választásokat. Igazgató: Grubaeski Dusán, aligazgató: Sztaity Miklós, pénztáros: Angyel Zsiva. Igazgatósági tagok: Czveity Mladen, Erzsiki Ignya, Raczkov Zsiva, Czvejanov Zsiva, ifj. Raczkov György és Lambity Misa. Felügyelő-bizottsági tagok lettek: Lambity Mladen, Jankahidac Lázár és Raczkov Száva. Több kisebb jelentőségű folyó ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **A Lloyd-társulat Szilveszter-estéje.** A nagybecskereki Lloyd-társulat idei Szilveszter-estéje tudvalevőleg különösen érdekes lesz, a mennyiben olyan országos nevű művészek fognak rajt közreműködni, mint Fráter Lóránd és Tarnay Lajos s akik bizonyára elsőrangú művelzetet fognak nyújtani a közönségnek. A két művész műsora a következő: 1. sz. Chopin: a) Nocturne, Schüttele: b) Blüette, előadja zongorán Tarnay Alajos orsz. zeneakadémiai tanár. 2. sz. Székács Aladár: a) Koporsómra, b) Ha összejövünk, c) A kit én szeretek, éneklő Fráter Lóránd. 3. sz. Tarnay Alajos: a) Tragédiák, b) Oh mért oly későn, c) Alkonyat,

éneklő Fráter Lóránd. 4. sz. Magyar hangulat képek, zongorán előadja Tarnay Alajos tanár. 5. sz. Népdalok, Beleznay A.: a) Azt kérdezem, Fráter Lóránd: b) Repülj, repülj, c) Októberben, éneklő Fráter Lóránd. A művészek műsorát megelőzi Makár Emilnek „Izé kisasszony“ című monológiája, amelyet Gescheit Ella kisasszony ad elő. Az estély iránt városszerte rendkívüli az érdeklődés s így a Lloydnak mindenképpen fényes estére van kilátása. Itt ezuttal megemlítjük, hogy az estély pontban kilenc órakor kezdődik s a rendezőség kéri a közönséget pontos megjelenésre, mert az előadás alatt az ajtók zárva lesznek.

— **A közelgő újévre** alkalmas és olcsó ajándékok, ugyszintén eredeti kínai teák, valódi angol jamaikai rum, droguák, kötszerek, likör és rumeszenciák, optikai s fényképezési cikkek stb. kaphatók Melkuhn Dezső drogueriájában, az „Arany csillaghoz“ Nagybecskerek. Telefon 95. sz.

— **Népgyűlések.** A tegnapi nap folyamán két helyen is tartottak népgyűlést Torontálmegyében. Az egyik népgyűlés tegnap délután 3 órakor volt Zombolyán, a Riemschneider-fele szállóban, ahol a szociáldemokrata párt részéről Freund Gyula volt kiküldve, aki az általános, titkos és egyenlő választói jogról, a plurális választási törvénytervezetről és a jelenlegi politikai helyzetéről beszélt. A másik népgyűlést ugyancsak tegnap délután Grabácson tartották, ahol megalkották az ottani szociáldemokrata pártot és a pártvezetőséget. A népgyűlés mindkét helyen rendben folyt le.

— **A kereskedelmi alkalmazottak Szilveszter-estéje** A nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak szakegylete az idén nagyszabású Szilveszter-estélyt készül rendezni, amely iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul. A szilveszter-műsor minden egyes pontja nagy gondot von, összeválogatva s a szereplő műkedvelők már hetek óta készülnek szerepeikre. Tegnap este tartották meg az első próbát, amelyen részt vettek az összes szereplők, nevezetesen: Szöllőssy Károlyné, Mattanovich Béláné urnok, Strasser Sárika, Buschbacher Gizi, Jónás Gizike és Grünberger Berta kisasszonyok, továbbá a Brunet fivérek, Moll János, Opolczér Jenő, Janczer Mihály, Schwarz, Goldstein, Weiss, Krisztánovics Ödön stb. Az énekkart Celina Vencel karnagy dirigálja, míg a rendezés körül Rádin Milivoj és Mattanovich Béla buzgólkodik. A sikerültnek ígérkező mulatságot a Korona-szállóban tartják.

— **Robbanás a pincében.** Mint Nagyikindáról jelentik, Rankov Sándor ottani fűszerkereskedő főtéren levő üzletének pincé helyiségében a múlt héten robbanás történt. Egyik segéd egy inással egy két literes üvegbe benzint akart önteni. Az inas a kézi lámpával oly közel talált a benzines üveghez érn, hogy az lángba borult és felrobbant. A két fiatal ember megremülve menekült a pincéből. A szétfutó égő benzinen egy pillanat alatt felgyújtotta a pincébe elhelyezett arukat és csak keveset lehetett megmenteni belőlük. A segéd a kezén súlyos égési sebeket szenvedett. A kár, amely mintegy 3000 koronát, biztosítás útján megtérül.

— **A Divat Szalon,** magyar olvasóközönségünk e jóságért méltán kedvelt családi lapja, immár XXII. évfolyamát járja. Minden dícséretnél többet mond róla az a tény, hogy ez idő alatt a Divat Szalon keletkezésének idejéből való régi divatlapok mind kidőltek és olvasóik csatlakoztak a győztesen maradt legjobb családi divatlap olvasó közönségéhez. Ebben az időben már nines városnincs magyar uriház, ahol kéthetenként nem a legnagyobb érdeklődéssel várnák a magyar gazdasági viszonyokhoz mért takarékos öltözködés tanítóját s egyben a legjobb szándékkal szerkesztett családi lapot, a Divat Szalont. — A mai nehéz életviszonyok között valóban kétszeresen is meg kell becsülnünk a nemes irányú divatlapot, mely asszonyainkat nem a divathóbortok majmolására, hanem takarékosra és munkára tanítja. A „Divat Szalon“ ugyanis igen kevés teret enged az ugynevezett párisi divatnak, melyet a mai társadalmi és gazdasági viszonyaink közt neveltség és kár nélkül viselni csakugyan nem is lehet, ismerni azonban a jóízűséghez tartozik és e helyett a valóban szép, elegáns, praktikus öltözékek, kalapok stb. készítését tanítja. A Divat Szalon ugyanis ingyen szabásokkal szolgál, pontosan az előfizető mérete szerint s e szabások által a lapban bemutatott toillek otthon is elkészíthetők. Szorgalomra, tevékenységre ösztönzi e lap olvasóit az iparművészeti munkák tanításával, háztartásra vonatkozó tanácsaival s a jól végzett munkálkodás jutalmául egy teljes, jól szerkesztett, neves írók munkáival gyarapított szépirodalmi részzel s egy jóra való gyermeklappal ad a tanulivalók mellé nemes szórakozást is. A Divat Szalon külső kiállítása méltó a belső tartalomhoz. Színes képei, ábrái, díszes borítéka, kiváló hölgyek arcképeinek bemutatása, ismeretterjesztő cikkeihez adott illusztrációi mind sikeresen sorakoznak ahhoz, hogy a magyar olvasóközönség ez években régi, de fejlődésben min-

dig friss és új családi lapját a külföldi divatlapok fölé emelik. A Divat Szalon különben országban is kiállja velük a versenyt, lévén előzetési ára: egész évre 12 korona, félre 6 korona és negyedévre 3 kor. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a Divat Szalon kiadó-hivatala Budapest, IV., Eskü-ut 5. sz. (22)

Betörés háztetőn át. Nagyikindán, mint onnan jelentik, Mioly Száva ottani földmivésnél a minap éjjel Zavisin Máksza és Adamov Iva legények betörték és elloptak három méterháza buzát. A két legény a ház falához létrát állított, azután a tetőről leszedték a cserepet, a tetőleceket elfűrészelték s így hatoltak be a padlásba. A rendőrség hamarosan eleszte Zavisin Mákszát, Adamov Iva azonban neszét vette a dolognak, megszökött. Most nyomozzák.

Testvérgyilkos asszony. A krassószörény-megyei Fadimákon a napokban nagy izgalmat keltett özv. Zsivaneszku Trifonné megölése. Terzeu Jánosné ugyanis összeveszett Zsivaneszku-néval, aki testvére s mivel utóbbi sem engedett, Terzeu né fejszét vett elő s azzal agyonütötte testvérét. A nyomban értesített csendőrök a helyszínére siettek, hol a testvérgyilkost előzetes őrizetbe vették.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a korela és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel alkalmazott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fill., 1 kor. 40 fill. és 2 kor. a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony“-védjegyre és Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 881x44

A természet óriási szolgálatait tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszataszító íze van. A „Scott-féle Emulsió“ formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió“-ban nemcsak hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió“-nak. Kapható a gyógyszerárakban. (e)

TÁVIRATOK

A helyzet.

A bankügy.
Budapest, dec. 28. (A „Torontál“ eredeti táv.) A függetlenségi párt hivatalos lapja a bankkérdés dolgában hangsúlyozza, hogy a kormány „teljes odaadással és egységes felfogással fáradozik azon, hogy leküzdje az önálló bank felállítására előtérülő akadályokat. A kormány arra törekszik, hogy a gazdasági függetlenség szellemében érélyes föllépéssel minél nagyobb sikert érjen el.“

A néppártnak határozott állásfoglalása az önálló bank ellen, amelyet Rakovszky István fejteget egy néppárti hetilapban, nagy megütközést kelt a függetlenségi pártban. Rakovszky István cikkét cinikusnak, durvának és szertelenül egyoldalúnak jelentik ki a függetlenségi pártban s hangsúlyoztatják, hogy ez csak fokozza annak szükségességét, hogy a függetlenségi pártban lehetőleg egységes fölfogás és tökéletes összetartás uralkodjék.

A katonai kérdések.

Azokkal a hírekkel szemben, amelyek azt mondják, hogy a katonai kérdések dolgában csak a szabadelvűpárt kilences bizottsága ismeretes programjának fokozatos megvalósításáról volna szó, függetlenségi oldalról azt mondják, hogy most olyan vivmányokról van szó, melyek ép a magyar nyelvnek a hadseregben való érvényesülése dolgában messze menő haladást jelentenek a kilences bizottság programjával szemben.

48-as szociáldemokrata párt.

Az újjászervezett szociáldemokrata párt a karácsonyi ünnepek alatt Füzesgyarmaton kongresszust tartott, amelyen elhatározta, hogy a párt ezentúl „48-as

szociáldemokrata párt“ címet veszi fel s a szociáldemokrata eszméken kívül a 48-as párt programpontjainak megvalósítását is célul tűzi. Az újjászervezett szociálisták ezzel azt akarják elérni, hogy a balpártiak néhány velük rokonszenvező tagja belépessen a pártba s egyuttal, hogy a párt nagyobb tömegekben bevonhassa a maga körébe a negyvennyolcas érzelmű parasztokat és kisgazdákat.

Főispáni beiktatás.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Marosvásárhelyről jelentik, ott ma iktatták be ünnepélyesen Metzner Bélát, az új főispánt.

A politikai tömegsztrájk.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Szolnokról jelentik, ott a jász-nagykun-szolnokmegyei szociálisták kongresszust tartottak, amelyen 15 község képviseltette magát. A kongresszuson kimondták, hogy helyeslik a választói jog dolgában az általános sztrájkot s a központi pártgyűlésen hozott erre vonatkozó határozathoz csatlakoznak.

Ugyancsak kongresszust tartottak még Szabadkán is, ahol 27 község küldötte jelent meg. Ezen a kongresszuson szintén az általános titkos választói jog mellett foglaltak állást.

A nőtisztviselők és a választói jog.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti nőtisztviselők tegnap nagy értekezletet tartottak, amelyen követelték a választói jogot a nőtisztviselők számára s egyuttal határozati javaslatban állást foglaltak a plurális választói jog ellen.

A balkáni események.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sűrűn közlik, a дума legutóbbi ülésén Iswolszky külügyminiszter beszéde után felszólalt Rakovszky szociáldemokrata képviselő, aki az annexióról szólván, azt mondta, hogy nem kell olyan nagyon sajnálni a boszniai és hercegovinai lakosságot, mert az orosz kormány sokkal jobban sanyargatja az orosz népet. A szociáldemokrata képviselőt erre megvonták a szót s három ülésről kitiltották. A szociáldemokrata képviselő erre mind elhagyták a дума helyiségét.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Bukarestből sűrűn közlik, a román kamara szintén foglalkozott az annexió kérdésével s az annexiót tudomásul vette, egyben kívánatosnak mondta a kamara, hogy monarchiákkal minél előbb kösse meg a kereskedelmi szerződést.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyi távirat szerint a török képviselőház a szultánhoz intézendő feliratot tárgyalta. A tárgyalás során szó volt az annexióról is s a képviselőház kimondta, hogy olyan kormányt támogat, amely a felmerült politikai incidenseket mielőbb megoldja. Egyben a parlament sajnálkozását fejezte ki Bulgária függetlenítése felett.

Agyonverte az apját.

Budapest, dec. 28. (A „Torontál“ ered. táv.) Belák Mátyás, fővárosi malommunkás tegnap agyonverte az édesapját. Azzal védekeztek, hogy apja folyton részeges volt, üldöz'e a családját. Tegnap is részegen jött haza; ütött, vert mindenkit otthon, míg végtére a fia baltát fogott s azzal az apját agyonverte. Az apagyilkost le-tartóztatták.

Határidő-üzenet.

Budapest, dec. 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . 25.32 — — Buza (októberre) . . . 22.04 — — Rozs (áprilisra) . . . 22.48 — — Rozs (októberre 1909.) . . . 18.54 — — Zab (áprilisra 1909.) . . . 17.36 — — Tengeri (áprilisra) . . . 14.70 — —

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, december 21.

A tőzsde az elmúlt héten teljesen üzletelenség mellett folyt le, ami egyrészt a közönségnek várakozó álláspontjára, másrészt pedig arra vezetőre vissza, hogy a küszöbön lévő karácsonyi ünnepek miatt nem igen volt hajlandó nagyobb engagemetokba bocsátkozni. Az itteni tőzsde jövő alakulását illetőleg a politikai viszonyok mikénti fejlődésén kívül a jegybankkérdés megoldása játszik fontos szerepet, miután különösen Ausztria és a külföld addig is, míg ezen kérdés megoldást nem nyer, magyar értékek vásárlásától tartózkodni látszik.

A forgalomba került értékek alig mutattak fel lényegesebb árváltozást és kivételképpen jóformán csak a budapesti közúti vaspálya részvényeket említhetjük meg, melyekben a legutóbbi jelentésünkben említett érdekcsoport vásárlásait folytatta; ezek következtében az árfolyam 605 koronáig emelkedett volt, de azután másoldalról történt eladások folytán 11 koronával ment vissza.

Aránylag jól tartották magukat a vasértékek, ami azon körülménnyel hozható összefüggésbe, hogy az amerikai vaspiacon érkező hírek a konjunkturát kedvezőbb színben tünteti fel; ez utóbbi hírek azáltal is nyerne beigazolást, hogy az amerikai vasművek, melyeknek Magyarországon eszközölt magnetit átvételei csaknem másfél éven keresztül csekély jelentőségűek voltak, a legutóbbi hetekben a hazai magnetit gyáraknak csaknem összes készleteit sűrűn lerendelték. Az amerikai konjunktura javulásából kifolyólag arra számítanak, hogy ennek hatása egy Németországban, valamint nálunk is fog érezhetővé válni, valamint annak idején a depressió — hacsak közvetve is — szintén Amerikából indult ki.

A járadékpiac inkább gyenge irányzatot követett és különösen a 4% os magyar korona-járadék volt elhanyagolva, úgy hogy árfolyama a múlt hetivel szemben körülbelül 1/4%-nyi visszaesést szenvedett.

A sorsjegypiacon a magyar jelzáloghitelbanki konverzionális nyereménykötvények iránt mutatkozott nagy érdeklődés, főleg azon hirre, hogy ezen sorsjegyeknek eladásra szánt készletei az utolsó időben lényegesen megcsappantak.

A hét nevezetesebb árfolyamváltásai a következők voltak:

	dec. 17.	dec. 24.
4% magyar koronajáradék	91.20	91.10
magyar ált. hitelbank-részvény	720.—	717.—
rimamurányi vasmű-részvény	517.50	516.50
budapesti közúti vaspálya-részvény	584.—	585.—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovara: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokocsi) délután 1 óra 16 perc.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunarra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 56 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Nyiltér.

(E rovat alatti közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Köszönetnyilvánítás.

Szomorú kötelességet vélünk teljesíteni, amidőn felejtetetlen férjem, illetve szeretett atyánk

Putits István

nyug. jegyző elhalálozása alkalmából őszinte köszönetünket fejezzük ki idb. Tullies György tb. főszolgabíró és Hollstein Ede községi jegyző uraknak a ravatalra helyezett díszes bucsucokorért, továbbá Szerb- és Tótara-dác községek, valamint a közp. járás tiszti és jegyzői arának a koporsóra helyezett koszorukért, Marjanov Szvetozár közs. jegyző urnak a temetés rendezése körüli fáradozásáért, továbbá a szerb hitk. dalárda minden egyes tagjának a temetésen való szíves közreműködésükért és mindazoknak, kik a temetésen való megjelenésükkel, valamint írásbeli részvétőkifejezéseikkel mély fájdalomukat enyhítették.

Nagybecskerek, 1908. évi dec. 28.

1125-1.1 özv. Putits Istvánné és gyermekei.

1184/1908. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A klekki körorvosi állás, mely Lázárföld, Jankahid, Magyarszentmihály és Klekk község székhelyvel álló körzetből áll, lemondás folytán megüresedett, mely állásra pályázatot hirdetek.

A körorvos javadalmazása a következő: Készpénzben 1600 kor., kézi gyógyszer-tartási jog. Klekk községben szabad lakás, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra, pince, istálló, faszin és 800 öf. kertből.

Látogatási díj nappal 80 fillér, éjjel 1 kor. 60 fill.

Halottkémlésért Klekken 40 fill. Huszemle-díj Klekken.

Köteles hetenként egyszer Lázárföldre, Jankahidra és Magyarszentmihályra menni, mely alkalomkor az illető község ingyenes fogatot állít.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt kérvényeiket 1909. évi jan. 20-ig alólirotthoz nyújt-sák be.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1908. évi dec. 21.

1133-3.2

Lcwieser Imre,
főszolgabíró.

2098/1908. sz.

1136-1.1

Árlejtési hirdetmény.

Alólirott község előljárósága ezennel közhirrre teszi, hogy a község képviselő-testülete 49/1908. kgy. számú határozattal

egy ártézi kut furását

rendelte el.

Felhivatnak vállalkozók, hogy ajánlataikat 1909. évi január 3-ig az alólirott község előljáróságához nyújtsák be.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Basahid, 1908. évi december 24.

Szávics, jegyző.

Tenyészbika-eladás.

Torontál-Lajosfalva községe 1909. évi jan. 14-én d. e. 10 órakor 4 drb selejtezett, de féljavitott

tenyészbikát ad el

a község házában a legtöbbet ígérőnek.

Lajosfalva, 1908. évi december 22.

Jedlicska Jenő, Petrovics János,
jegyző. 1139-3.1 bíró.

3049/1908. sz.

Perlasz község előljáróságától.

Hirdetmény.

Közhirrre tételik, hogy Perlasz községben egy 7-8 évesnek látszó pej, h. b. égéstől eredő sebbel bíró, 100 kor. értékű

kanca ló

tartatik bitangóságban, melyet a kir. csendőrség Románécskáról hozott s itt adott át.

Tekintve, hogy tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a kitűzött határidőig nem jelentkezett, az állatnak, mint gazdátlan jószágoknak nyilvános árverésen leendő eladatására az árverés 1909. évi jan. 24-ik napjának d. e. 10 órája kitűzetik s a legtöbbet ígérőnek készpénzért, esetleg a becsáron alól is el fog adatni.

Az árverés Perlasz község házában fog megtartatni.

Perlasz, 1908. évi december 25.

1138-1.1

Községelőljáróság.

3048/19 S. sz.

Perlasz község előljáróságától.

Hirdetmény.

Közhirrre tételik, hogy a Perlasz községben egy 6 éves, szürke, h. b. [] bélyegű, 120 korona értékű

bitangóságban tartott ló,

miután tulajdonosa a kitűzött határidőig nem jelentkezett, Perlasz község házában 1909. jan. 24-én d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért, esetleg a becsáron alól is, el fog adatni.

Perlasz, 1908. évi december 25.

1137-1.1

Községelőljáróság.

MÉRLEGKÉPES

KÖNYVELŐ

elvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

UJ BOR

literje 30 krajcár.

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJJER MÁRIA.

(551-x.47)

Az Arpád-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

766-x.56

A legolcsóbb, legszebb
és legalkalmasabb

ujévi ajándékok

kaphatók

Almásy és Szepessy

könyv-, zenemű- és papírkereskedésben
Nagybecskereken, Hunyadi-(fő-)utca.

1007-x.25